

Bil 22:9

HÖGSKOLAN I GÄVLE

UTBILDNINGSPLAN
Grundnivå

Yrkeslärarprogrammet
Programkod: xxxx

Utbildningsplan

Yrkeslärarprogrammet 90 högskolepoäng

**Denna utbildningsplan gäller för studerande antagna
höstterminen 2011 eller senare**

UTBILDNINGSPLAN

Fastställd 2010-xx-yy

Yrkeslärarprogrammet vid Högskolan i Gävle

1 Övergripande uppläggnig

Yrkeslärarexamen avläggs på grundnivå.

Utbildningen innehåller en utbildningsvetenskaplig kärna om 60 högskolepoäng och verksamhetsförlagd utbildning omfattande 30 högskolepoäng.

Ett aktivt engagemang från studentens sida är en förutsättning för att utbildningen skall ge en god grund för en fortsatt utveckling inom läraryrket. Studenten skall ha insikt i hur programmet är upplagt och vilka generella och särskilda mål som uttrycks i dess styrdokument. Kunskap om utbildningens förutsättningar, process och förväntade resultat är viktiga för utvärderingen av egna och andras insatser.

2 Mål

Här anges först de generella målen enligt Högskolelagen. Därefter anges examensmålen enligt Högskoleförordningen samt till sist särskilda mål för Lärarprogrammet vid Högskolan i Gävle.

2.1 Generella mål enligt Högskolelagen¹

Utbildning på grundnivå ska väsentligen bygga på de kunskaper som eleverna får på nationella program i gymnasieskolan eller motsvarande kunskaper. Regeringen får dock besluta om undantag när det gäller konstnärlig utbildning.

Utbildning på grundnivå ska utveckla studenternas

- förmåga att göra självständiga och kritiska bedömningar,
- förmåga att självständigt urskilja, formulera och lösa problem, och
- beredskap att möta förändringar i arbetslivet.

Inom det område som utbildningen avser ska studenterna, utöver kunskaper och färdigheter, utveckla förmåga att

- söka och värdera kunskap på vetenskaplig nivå,
- följa kunskapsutvecklingen, och

¹ 1 kap. §§ 8, 9

- utbyta kunskaper även med personer utan specialkunskaper inom området. Lag (2009:1037).

2.2 Mål för Yrkeslärarprogrammet enligt Högskoleförordningen, bilaga 2

Examensbeskrivning

EXAMINA PÅ GRUNDNIVÅ

2.2.1 Yrkesläraexamen

Omfattning

Yrkesläraexamen uppnås efter att studenten fullgjort kursfordringar om 90 högskolepoäng.

För examen krävs att utbildningen omfattar följande områden: utbildningsvetenskaplig kärna om 60 högskolepoäng och verksamhetsförlagd utbildning om 30 högskolepoäng, förlagd inom relevant verksamhet och ämne.

Studierna inom den utbildningsvetenskapliga kärnan ska anknyta till kommande yrkesutövning och omfatta följande:

- skolväsendets historia, organisation och villkor samt skolans värdegrund innefattande, de grundläggande demokratiska värderingarna och de mänskliga rättigheterna,
- läroplansteori och didaktik,
- vetenskapsteori och forskningsmetodik,
- utveckling, lärande och specialpedagogik,
- sociala relationer, konflikthantering och ledarskap,
- bedömning och betygsättning, och
- utvärdering och utvecklingsarbete.

Mål

För yrkesläraexamen ska studenten visa sådan kunskap och förmåga som krävs för att självständigt arbeta som yrkeslärare i den verksamhet som utbildningen avser. Studenten ska även visa kunskap och förmåga för annan undervisning för vilken examen enligt gällande föreskrifter kan ge behörighet.

Kunskap och förståelse

För yrkesläraexamen ska studenten

- visa sådana didaktiska och ämnesdidaktiska kunskaper som krävs för yrkesutövningen samt kännedom om vuxnas lärande,
- visa kännedom om vetenskapsteori och kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, samt om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen,
- visa sådan kunskap om barns och ungdomars utveckling, lärande, behov och förutsättningar som krävs för yrkesutövningen,
- visa kunskap om och förståelse för sociala relationer, konflikthantering och ledarskap,
- visa kunskap om skolväsendets organisation, relevanta styrdokument, läroplansteori och olika pedagogisk-didaktiska perspektiv samt visa kännedom om skolväsendets historia, och
- visa fördjupad kunskap om bedömning och betygsättning.

Färdigheter och förmåga

För yrkesläraexamen ska studenten

- visa fördjupad förmåga att skapa förutsättningar för alla elever att lära och utvecklas,

- visa förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat, för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom yrkesområdet,
- visa förmåga att ta till vara elevers kunskaper och erfarenheter för att stimulera varje elevs lärande och utveckling,
- visa förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling,
- visa förmåga att identifiera och i samverkan med andra hantera specialpedagogiska behov,
- visa förmåga att observera, dokumentera och analysera elevers lärande och utveckling i förhållande till verksamhetens mål och att informera och samarbeta med elever och deras vårdnadshavare,
- visa förmåga att kommunicera och förankra skolans värdegrund, inbegripet de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingarna,
- visa förmåga att förebygga och motverka diskriminering och annan kränkande behandling av elever,
- visa förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten,
- visa kommunikativ förmåga i lyssnande, talande och skrivande till stöd för den pedagogiska verksamheten,
- visa förmåga att säkert och kritiskt använda digitala verktyg i den pedagogiska verksamheten samt att beakta betydelsen av olika mediers och digitala miljöers roll för denna, och
- visa förmåga att i den pedagogiska verksamheten utveckla färdigheter som är värdefulla för yrkesutövningen.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För yrkeslärarexamen ska studenten

- visa självkännedom och empatisk förmåga,
- visa förmåga till ett professionellt förhållningssätt gentemot elever och deras vårdnadshavare,
- visa förmåga att i det pedagogiska arbetet göra bedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna, i synnerhet barnets rättigheter enligt barnkonventionen, samt en hållbar utveckling, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att utveckla sin kompetens både i yrkesämnet och i det pedagogiska arbetet.

Övrigt

För yrkeslärarexamen ska också de preciserade krav gälla som varje högskola själv bestämmer inom ramen för kraven i denna examensbeskrivning.

2.3 Särskilda mål för Yrkeslärarprogrammet vid Högskolan i Gävle

Programmet ges med inriktningen mot Yrkeslärarexamen. Programmet vid Högskolan i Gävle syftar till att ge en god **yrkesutbildning** för arbete inom gymnasiet. För att förverkliga detta har särskilda målbilder formulerats.

Efter att ha genomgått programmet vid högskolan i Gävle förväntas studenten ha förvärvat

- både en allmän och en särskild lärarkompetens
- en mångfald av förhållningssätt och metoder relevanta för yrket
- en yrkeskompetens byggd på reflekterad praktik och systematiskt uppbyggda kunskaper och teorier

Både en allmän och en särskild lärarkompetens

Studierna inom den utbildningsvetenskapliga kärnan ska anknyta till kommande yrkesutövning och omfatta följande:

- skolväsendets historia, organisation och villkor samt skolans värdegrund innefattande, de grundläggande demokratiska värderingarna och de mänskliga rättigheterna,
- läroplansteori och didaktik,
- vetenskapsteori och forskningsmetodik,
- utveckling, lärande och specialpedagogik,
- sociala relationer, konflikthantering och ledarskap,
- bedömning och betygsättning, och
- utvärdering och utvecklingsarbete.

Den utbildningsvetenskapliga kärnan ska också ge speciella kunskaper för arbete inom yrkesprogrammen på gymnasiet. Den särskilda lärarkompetensen som förvärvat i den behörighetsgivande yrkesverksamheten fördjupas under den verksamhetsförlagda delen av programmet. Yrkesämneskunskaper, ämnesdidaktisk och annan innehålls-specifik didaktisk kompetens är centrala i den särskilda lärarkompetensen. Målet är att de allmänna och särskilda lärarkompetenserna av studenten integreras till en helhet i läraryrkets praktik.

En mångfald av förhållningssätt och metoder relevanta för yrket

Förutsättningarna för lärande skiftar. Studenten skall därför ha förvärvat kunskaper om undervisning och examinationsmetoder samt förmåga att organisera verksamheten för att kunna skapa goda förutsättningar för lärande och utveckling. Det finns inte bara en väg till att skapa sådana förutsättningar, utan flera. Den studerande skall därför under utbildningen möta och tillämpa en mångfald av metoder och förhållningssätt och få möjlighet att kritiskt reflektera över dem. I centrum står barns och ungdomars lärande och utveckling och studenten skall självständigt och tillsammans med andra kunna tillgodose deras behov av stöd, handledning och undervisning.

En yrkeskompetens byggd på reflekterad praktik och systematiskt uppbyggda kunskaper och teorier

Relevanta och användbara kunskaper för ett kommande yrkesliv som lärare förutsätter en kontinuerlig växelverkan mellan praktiska handlingar och reflektion över de erfarenheter och upplevelser som dessa handlingar gett upphov till. Yrkeskompetenser utvecklas både från reflekterad praktik och från systematiskt uppbyggda kunskaper och teorier. Den utexaminerade läraren skall därför ha utvecklat en kompetens som bygger på erfarenheter, reflektion och vetenskapligt förankrad kunskap samt en medvetenhet om de egna värderingar som ligger till grund för yrkesutövningen. Grundutbildningen skall vara en bas

för lärarens livslånga lärande. En förutsättning för att nå detta mål är ett utvecklat samarbete mellan högskolan och regionens skolor.

3 Beskrivning av programmet

Yrkeslärarprogrammets struktur

Yrkeslärare med inriktning mot gymnasiets yrkesprogram 90 hp		
År	Ht	Vt
1	Utbildningsvetenskaplig kärna 1 (22,5 hp) samt Verksamhetsförlagd utbildning, VFU (7,5 hp)	Utbildningsvetenskaplig kärna 2 (22,5hp) samt VFU (7,5 hp)
2	Utbildningsvetenskaplig kärna 3 (15 hp) samt VFU (15 hp)	

3.1 Utbildningsvetenskaplig kärna

Kurserna inom Utbildningsvetenskaplig kärna skall tillsammans utgöra 60 högskolepoäng, 30 högskolepoäng (hp) motsvarar en termins arbete. Innehållet är både kunskapsområden som är gemensamma och relevanta för alla lärarstudenter oavsett inriktning och sådana som är specifika för yrkesprogrammen på gymnasiet. Kurserna inom utbildningsvetenskaplig kärna är uppbyggda så att en tydlig kunskapsutveckling skall ske under utbildningens gång. Kurserna skall därför läsas i en bestämd ordning med en successivt höjd kravnivå.

3.2 Verksamhetsförlagd utbildning

Verksamhetsförlagd utbildning, VFU, omfattar sammanlagt 30 högskolepoäng dvs en termins arbete. Den verksamhetsförlagda utbildningen består dels av praktiskt lärararbete och dels av fältstudier. Praktiskt lärararbete innebär övning i undervisning och annat pedagogiskt arbete och ska utgöra minst 60 procent av den totala tiden för VFU. Med fältstudier avses att studenten fullgör specificerade uppgifter i anslutning till innehållet i kursen där fältstudierna ingår. Fältstudierna kan genomföras enskilt eller i grupp och kan vara verksamhetsbesök, observationer, intervjuer etc. Inom fältstudiernas ram utförs också förberedelser inför och uppföljning av VFU i form av inledande och avslutande seminarier. I en särskild PM beskrivs mer ingående formerna och organisationen för den verksamhetsförlagda utbildningen.² Högskolans samarbete med partnerskolor regleras av ett särskilt kontrakt.

För godkänd VFU krävs ett aktivt deltagande av studenten.

3.3 Undervisning och examination

Undervisningen inom programmet består av en högskoleförlagd del och en verksamhetsförlagd del. Inom den högskoleförlagda undervisningen möter

² Se bilaga 1 till utbildningsplanen.

studenten en variation i undervisningsformer t.ex. föreläsningar, seminarier, exkursioner, studiebesök, räkneövningar, laborationer, grupp-och temaarbeten. I kurserna stöds undervisningen av användningen av IT, främst den elektroniska lärplattformen Blackboard men också av t.ex. telebilsändningar. I den verksamhetsförlagda undervisningen ska studenten själv med ökad grad av självständighet leda undervisning och annat pedagogiskt arbete samt delta i det kollektiva lärarbetet tillsammans med den lokala lärarutbildaren. Inom den verksamhetsförlagda utbildningen utför studenten också fältstudieuppgifter i anslutning till kursernas innehåll. Under hela utbildningen skall det ske en tydlig progression.

Examination sker på flera olika sätt beroende på kurs. Examinationsformer är t.ex. hemtentamen, tentamen, PM-uppgifter, uppsatsskrivning, rapporter, examinerande litteraturseminarier och muntliga redovisningar. I flera kurser sker examinationen genom att studenten lämnar in en kursportfölj som innehåller flera olika texter som skrivits under kursens gång. Examination av kurs med verksamhetsförlagd utbildning utförs av examinator vid HiG. Lokal lärarutbildare avger ett omdöme om studentens verksamhetsförlagda utbildningen.

3.4 Krav för fortsatta studier inom programmet

Tidigare verksamhetsförlagd utbildning skall vara godkänd innan nästa verksamhetsförlagda utbildning genomförs.

3.5 Avrådan

En student kan avrådas från vidare studier på grund av att vederbörande bedöms ha bristande lämplighet för läraryrket. Vid avrådan skall studenten ges möjlighet att med studievägledaren diskutera alternativa utbildningar.

3.6 Studentinflytande

Studenter deltar med representanter i Lärarutbildningsnämndens arbete. Frågor som gäller programmet behandlas också i Grundutbildningsberedningen där studenter på Lärarprogrammet och företrädare för kommunerna deltar tillsammans med högskolans företrädare. Grundutbildningsberedningen är rådgivande. Gefle Studentkår utser studentrepresentanter. Studeranderådet är ett brett informellt samverkansorgan där representanter för studerande från samtliga årskurser och inriktningar erbjuds att delta

Studenterna ska i de reguljära kurserna känna delaktighet och utöva inflytande t.ex. genom kursvärderingar men även genom kontinuerlig programutvärdering.

3.7 Användningen av IT för lärande och kommunikation

Genom att kontinuerligt använda IT för lärande och kommunikation i utbildningen ökar studentens kompetens och egna erfarenheter successivt. Ett

exempel på användningen av IT i programmet är att alla studenter introduceras i högskolans elektroniska lärplattform Blackboard som sedan används i flera kurser. Studenten möter också praktiska tillämpningar av IT-användning i den verksamhetsförlagda utbildningen.

I samarbete med högskolans bibliotek ges utbildning i informationssökning för att utveckla studenternas informationskompetens.

Kommentar [rnn1]: Kollat med Göran Fransson ännu inget svar

3.8 Internationalisering

Inom Lärarprogrammet finns möjlighet att fullgöra en del av utbildningen vid annat universitet eller lärarutbildning i främst Europa, men även länder utanför Europa är möjliga. Utbytet kan vara en del i de program som bedrivs inom EU eller det kan ingå i utbytesprogram som bedrivs av Högskolan i Gävle. Det finns även möjlighet att göra delar av den verksamhetsförlagda utbildningen vid svenska skolor utomlands.

3.9 Hållbar utveckling

Programmet ska bidra till att studenten utvecklar en förståelse för vad som menas med hållbar utveckling och vad det konkret innebär för människans och samhällets användande av resurser för att tillförsäkra kommande generationer en hälsosam och god miljö, ekonomisk och social välfärd och rättvisa.³

Hållbar utveckling inrymmer till exempel kunskap om de ekologiska betingelserna för liv på jorden och om vikten av att bevara den biologiska mångfalden samt baskunskaper i miljöarbete. En annan aspekt av hållbar utveckling är att utbildningen lägger grunden till en hållbar utveckling i yrkeslivet genom beredskap till kompetensutveckling och öppenhet för förändringar och nya krav inom yrket.

3.10 Likabehandling

Högskolan i Gävle skall, enligt likabehandlingsplanen, ha en studiemiljö där respekten för den enskilde är självklar och som därmed är fri från trakasserier på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning och funktionshinder. Detta befrämjar ett klimat som ger studiegäldje, hälsa och möjligheter till utveckling och framgång.⁴

4 Yrkeslärarexamen grund nivå

Examen avläggs på grundnivå.

³ Enligt 1 kap 5 § 1 Högskolelagen.

⁴ Likabehandlingsplan för Högskolan i Gävle

5 Behörighet

Behörig att antas till Yrkeslärarprogrammet är den som uppfyller ?

Kommentar [RN2]: Ej fastlagt av HSV
ännu

6 Betyg

Betyg sätts på i programmet ingående kurser enligt gällande kursplan.

7 Examensbestämmelser

7.1 Examensbenämningar

Yrkeslärarexamen på grundnivå

7.2 Examenskriterier

Yrkeslärarexamen uppnås efter att studenten fullgjort kursfordringar om 90 högskolepoäng enligt programmets struktur.

7.3 Examensbevis

Student som uppfyller fordringarna för examen erhåller examensbevis *efter att studenten på eget initiativ begärt ett sådant.*

8 Övriga föreskrifter

Se PM för Verksamhetsförlagd utbildning.